

1 Kultúra a samospráva

Na komunálnej úrovni je obec zodpovedná za zabezpečenie funkcií kultúry; za plnenie vzdelávacích a oddychových potrieb obyvateľov. Obec je garantom podmienok pre rozvoj a prezentáciu miestnej kultúry, vytvára priestor pre kvalitný kultúrny život obyvateľov aj tým, že im ponúkne vhodné podmienky a široký výber kultúrno – spoločenských podujatí. Pre zmapovanie plnenia týchto funkcií samosprávou slúži Informatívna správa o aktivitách v oblasti kultúry, ktorá poskytuje údaje o kultúrno – spoločenskom dianí v meste za uplynulý rok.

2 Subjekty v oblasti kultúry v Bánovciach nad Bebravou

V Bánovciach nad Bebravou sú kultúrne aktivity zabezpečené množstvom organizácií pôsobiacich na pôde mesta. Mesto samotné tieto aktivity zabezpečuje najmä prostredníctvom Mestského kultúrneho strediska. Mestské kultúrne stredisko je podľa Zákona č. 61/2000 o osvetovej činnosti Z. z. osvetovým zariadením so všeobecným zameraním. Je to kultúrna inštitúcia s regionálnou pôsobnosťou, ktorej zriaďovateľom a jediným vlastníkom je mesto Bánovce nad Bebravou. Inštitúcia bola založená v roku 1994. Vykonáva činnosti stanovené v Zakladateľskej listine, ktoré majú funkciu najmä kultúrno - výchovnú, vzdelávaciu a informačno – dokumentačnú, čím buduje kultúrne povedomie a vychováva ku kultúre všetky vekové kategórie.

Kultúrny život v meste dotvára svojou činnosťou aj Bánovské kultúrne centrum (Knihnica L. Štúra). Je príspevkovou organizáciou mesta Bánovce nad Bebravou a bola založená 1. mája 2011 zriaďovacou listinou schválenou uznesením MsZ č. 60/2011. Táto organizácia je kultúrnym, výchovným a osvetovým zariadením so všeobecným zameraním. Zabezpečuje činnosť mestskej knižnice. Hlavné činnosti Bánovského kultúrneho centra sú vymedzené v Zákone č. 183/2000 Z. z. o knižniciach. Knižnica získava, spracováva a uchováva univerzálny knižný fond, poskytuje komplexné knižničné, informačné a bibliografické služby, vrátane miestnych a regionálnych informácií.

Mesto ďalej zabezpečuje aktivity v oblasti kultúry v štyroch mestských častiach a to najmä prostredníctvom občianskych výborov a miestnych spolkov. Medzi organizácie a združenia, ktoré mesto rôznym spôsobom podporuje a ktoré sa svojou činnosťou dotýkajú oblasti kultúry sú Združenie obcí Bánovecko, cirkvi, miestna organizácia Matice slovenskej, miestna organizácia Slovenského červeného kríža, dobrovoľné hasičské zbory, kluby dôchodcov, Jednota dôchodcov Slovenska, miestne organizácie Slovenského zväzu zdravotne postihnutých, Klub slovenských turistov, miestny odbor Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov a Zbor pre občianske záležitosti pôsobiaci pri Mestskom zastupiteľstve. V rámci školstva sú to všetky školy a materské školy na území mesta, ale najmä Základná umelecká škola Dezidera Kardoša a Centrum voľného času. V súkromnej sfére sa na pôde mesta v oblasti kultúry sa v prvom polroku 2019 realizovala súkromná spoločnosť prevádzkujúca Dom kultúry, dve súkromné základné umelecké školy, občianske združenie ŽI:VA, ktoré prevádzkuje kultúrne centrum, materské centrum, chránená dielňa a ďalšie občianske združenia a neziskové organizácie.

3 Kultúrne podujatia v roku 2019 zabezpečované mestom

V priebehu roka 2019 boli realizované rôzne druhy podujatí pre rôzne kategórie verejnosti.

3.1 Kultúrne podujatia podporované mestom v rámci rozpočtu

- slávnostná akadémia ku Dňu učiteľov
- vyhlásenie najlepších športovcov Bánoviec nad Bebravou
- výročie oslobodenia mesta
- oslavy Sviatku práce
- oslavy Dňa matiek
- MňamFest
- Silvester a výročie vzniku Slovenskej republiky
- plesy dôchodcov
- ples Združenia obcí Bánovecko
- Tu žijem! festival živej kultúry
- mestské a okresné oslavy SNP
- kultúrne leto
- Mikuláš
- Divadelný festival Kračúň
- slávnostné zapalovanie adventných sviec
- novoročný koncert
- hudba-socha-sídliisko
- Chceme pravdu, nie lož – podujatie k 30. výročiu Nežnej revolúcie

3.2 Kultúrne podujatia organizované a spoluorganizované Mestským kultúrnym strediskom

- výstavy
 - Bánovce nad Bebravou a okolie z neba – výstava leteckých fotografií, v spolupráci s vydavateľstvom CBS
 - výstava prác žiakov SZUŠ Ars Akademy
 - Andrej Hlinka – 80. výročie úmrtia – v spolupráci s MO Matice slovenskej
 - Objektívom Piešťanského fotoklubu – výstava autorských fotografií
 - Mníchovská dohoda – v spolupráci s MO SZPB
 - November '89 – v spolupráci s ÚPN
 - Momenty III – autorská výstava členov Fotoklubu Rokoš
- premietania filmov v rámci Filmového klubu Kassandra
- Piatky pre deti – predstavenia pre deti
- jarmoky
- vianočné trhy
- predajné (blšie) trhy
- ples Združenia obcí Bánovecko
- divadelné predstavenie 3x2
- Hodina zeme
- Expedičná kamera
- predstavenie Tri tvorivé tvory
- tanečno- divadelné predstavenie Všetechníci

- Smejko a Tanculienka
- Spievankovo
- podujatia Obývačka pod platanom alebo Prečítané leto
- cestovateľský festival Snow Film Fest
- darovanie krvi
- cestovateľský festival Hory – Cesty – Ľudia
- koncert Dissensy – krst CD
- divadelné predstavenie Herečky
- koncert SIMA
- Celestial Help Fest – benefičný koncert rockových a metalových kapiel
- Twentyfive Expres Oldies Party s Julom Viršíkom
- divadelné predstavenie Odchody vlakov
- stretnutie Bánovčanov
- preteky v cestnej cyklistike – slovenský pohár slovenskej cyklistiky
- Bánovský šúl'anec – súťaž v spoločenskej hre šúl'aná

Okrem organizovania kultúrnych podujatí Mestské kultúrne stredisko v roku 2019 poskytlo priestory pre činnosť spoločenských organizácií i podnikateľských subjektov za účelom organizácie schôdzí, kultúrnych a spoločenských podujatí (o. i. koncert Rómske Vianoce). Spolupodielalo sa na realizácii organizovaných podujatí pre školy a tiež umožnilo činnosť záujmovým skupinám – zumba, joga, tanečné skupiny, šúl'aná. MsKS zabezpečuje aj činnosť Fotoklubu Rokoš a Filmového klubu Kassandra.

3.3 Kultúrne podujatia organizované a spoluorganizované Bánovským kultúrnym centrom (Knižnica E. Štúra)

- Svet malého škôlkara – výstava výtvarných prác
- Vansovej Lomnička – okresné kolo v prednese prózy v spolupráci s Úniou žien Slovenska
- Stal sa zo mňa čitateľ – slávnostný zápis prvákov základných škôl do knižnice
- Deň otvorených dverí v knižnici
- Týždeň slovenských knižníc – celoslovenský týždeň aktivít, kvízov a súťaží
- Noc s Andersenom – celoslovenské podujatie
- Štúrov a Dubčekov rétorický Uhrovec – spoluorganizácia podujatia
- Pod' budem ti čítať! Celé Slovensko číta deťom – celoslovenské podujatie na podporu čítania deťom
- Týždeň slušného správania – podujatie na podporu vhodného spoločenského správania, v spolupráci s Centrom psychologicko – pedagogického poradenstva a prevencie
- Osmijankova literárna záhrada – interaktívna výstava v spolupráci s o. z. Osmijanko
- Čítame s Osmijankom – pridaj sa aj Ty - celoslovenská vedomostná súťaž pre deti základných škôl
- Živá knižnica – séria podujatí so spisovateľmi
- Obývačka pod platanom alebo Prečítané leto – podujatie na podporu čítania so zaujímavými hosťami pre širokú verejnosť, v spolupráci s MsKS
- Maľované námestie - výtvarnej súťaže v kreslení kriedami na dlažbu námestia, 5. ročník
- Envirodeň 2019 – beseda s klimatológom Jozefom Pechom
- posedenie seniorov v knižnici

- kvízy s rôznou tematikou pre žiakov škôl, detí z materských škôl a verejnosť
- výstavy výtvarných prác detí z bánovských škôl, aj v spolupráci so SZUŠ Ars Akademy
- besedy s protidrogovou tematikou zamerané na prevenciu pre deti a mládež
- podujatia pre klientov DSS Archa
- literárne medailóny k významným výročiam osobnosti literárneho života
- informatívne hodiny pre MŠ, ZŠ, SŠ a Špeciálnu školu
- kultúrno - výchovné podujatia pre žiakov Základnej školy internátnej s narušenou komunikačnou schopnosťou Brezolupy, MŠ Rybany, ZŠ Zlatníky, ZŠ Uhrovec

3.4 Kultúrne podujatia v mestských častiach

Mestské časti počas roka organizujú širokú škálu podujatí pre verejnosť, v roku 2019 to boli tieto:

Dolné Ozorovce

- karneval na korčuliach
- tradičná zabíjačka s pochovávaním basy, sprievodom masiek a fašiangovou zábavou
- hasičské súťaže o Putovný pohár primátora mesta, hry Plameň a Memoriál Viliama Peťovského
- podujatia k MDŽ, Dňu matiek, MDD, stávanie mája
- hodová zábava
- posedenie s jubilantmi v rámci Mesiaca úcty k starším
- Mikulášske posedenie, vianočné posedenie a Silvester a vítanie Nového roka
- zapalovanie sviec na adventnom venci v areáli DK
- spoločenské aktivity Klubu dôchodcov

Malé Chlievany

- novoročné stretnutie
- príprava a výzdoba veľkonočného venca
- podujatia k MDŽ, stávanie mája
- podujatie regionálneho významu Gulášfest – 8. ročník
- diskotéka pre deti a opekačka
- zábava pre seniorov a opekačka
- posedenie s jubilantmi v rámci Mesiaca úcty k starším
- hodové oslavy – obecná zabíjačka
- zapalovanie adventných sviec
- stretnutie s Mikulášom
- Silvestrovská kapustnica
- tvorivé, vzdelávacie a športové aktivity Klubu dôchodcov
 - tvorivé aktivity na precvičenie jemnej motoriky
 - fašiangové posedenie v maskách pri hudbe, ku Dňu matiek
 - športové hry pre kluby dôchodcov z Malých Chlievan, Dolných Ozoroviec a Biskupíc
 - beseda o zdravom životnom štýle s lekárkou
 - poznávacie zájazdy

Horné Ozorovce

- privítanie Nového roka, ohňostroj v areáli KD
- fašiangový karneval – v spolupráci s Klubom Hornoozorovských rodínok
- prednáška o zdravom životnom štýle
- podujatie ku Dňu matiek
- podujatie pri príležitosti Dňa zeme
- lampiónový sprievod a stavenie mája spojené s opekačkou
- hodová zábava
- kultúrno-spoločenské posedenie k Mesiacu úcty k starším, posedenie s jubilantmi
- Mikuláš
- posedenie pod jedličkou
- Silvestrovský večierok

Biskupice

- fašiangová zabíjačka
- stavenie mája
- podujatie ku Dňu matiek
- kultúrno-športové podujatie k MDD
- športovo-spoločenské podujatie Biskupická jedenástka – 19. ročník
- kultúrny program k Mesiacu úcty k starším
- poznávací zájazd do Poľska
- Mikuláš, posedenie pod jedličkou, Silvester a víťanie Nového roka

Kultúrne aktivity majú tiež miestne spolky seniorov, miestne dobrovoľné hasičské zbory a športové kluby.

3.5 Kultúrne podujatia organizované školami a školskými zariadeniami

Nemalú rolu v oblasti kultúrnych a spoločenských aktivít zohrávajú i školy a školské zariadenia, najmä však Základná umelecká škola D. Kardoša, ktorá v roku 2019 zorganizovala Trojkráľový koncert, Koncert ku Dňu matiek, Mikulášske koncerty v Kostole sv. Mikuláša a v Kostole Najsvätejšej Trojice, súťaž Mladý redaktor, Predvianočný bazár – ATUM. Zorganizovala prezentačné podujatie Deň otvorených dverí. Spolupodieľala sa na organizácii festivalu Tu žijem!, podujatia Hodiny zeme a zapalovania adventných sviec.

Centrum voľného času pravidelne organizuje literárnu súťaž Jesenský, podujatie pri príležitosti Medzinárodného dňa detí, Večer svetlonosov, Ateliér tradičného a umeleckého remesla, letné premietanie filmu s opekačkou, Deň otvorených dverí, Karneval na ľade. V roku 2019 CVČ organizovalo vystúpenia Detského folklórneho súboru Drienovček, mažoretiek a tanečného súboru a tiež sa nemalou mierou spolupodieľalo na organizácii festivalu Tu žijem! a podujatia Hodina zeme.

Materská škola na ulici Hollého už tradične organizovala súťažnú prehliadku detskej tvorivosti Bábkulienska. Základné, stredné a materské školy organizujú pravidelne v priebehu roka množstvo kultúrno – spoločenských aktivít najmä pre deti a rodičov, žiakov a študentov ako napríklad vianočné podujatia, koncerty, zájazdy a pod.

3.6 Kultúrne podujatia organizované občianskymi združeniami a ďalšími organizáciami

Nielen organizácie samosprávy ponúkajú možnosť kultúrneho a spoločenského vyžitia v meste, ponuku rozširujú aj občianske združenia a spolky.

V septembri 2019 zorganizovalo občianske združenie ŽI:VA množstvo podujatí, ako napr. koncerty, debaty s osobnosťami, podujatia pre deti a iné. Na niektorých z nich aktívne spolupracuje aj s MsKS, o. i. sa v priestoroch o. z. ŽI:VA uskutočňujú premietania Filmového klubu Cassandra, ktorý pôsobí pri MsKS.

Klub slovenských turistov v tomto roku opäť zorganizoval cestovateľský festival Hory-cesty-ludia.

Aktívnymi účastníkmi kultúrneho života sú aj miestne kluby Slovenského zväzu zdravotne postihnutých a Jednoty dôchodcov, ktoré organizujú fašiangové zábavy, Deň SZZP, oslavy pri príležitosti Medzinárodného dňa žien, Dňa matiek a iné.

Zo súkromnej sféry sa na kultúrnom dianí podieľa organizácia prevádzkujúca Dom kultúry, ktorá prevádzkovala najmä kino. Svoju činnosť vyvíja aj ochotnícky divadelný súbor BáPoDi. V roku 2019 zorganizovali miestne združenia a spolky už tradičné spoločensko – kultúrne a kultúrno – športové podujatia ako Železný hasič, Bánovský silák či plesy.

4 Propagácia a informovanosť verejnosti o kultúrno – spoločenských podujatiach

Ponuka kultúrnych podujatí v roku 2019 bola rôznorodá. Snahou kompetentných subjektov v oblasti kultúry je zostavovať ju tak, aby oslovila široké škály publika. Ide o veľmi podrobnú a cieľavedomú prácu, tvorenú s dostatočným predstihom a dôkladným naplánovaním s ohľadom na záujmy verejnosti a charakter konkrétnej organizácie. V oblasti propagácie sú okrem vlastnej iniciatívy organizátorov podujatia propagované aj prostredníctvom Bánovských novín, plagátov, regionálnej televízie, rádia, mestského rozhlasu a najčastejšie prostredníctvom internetu (o. i. webové sídlo mesta, Mestského kultúrneho strediska, webový portál nicsatunedeje.sk a sociálne siete). O uskutočnených podujatiach sú obyvatelia mesta informovaní najmä prostredníctvom regionálnych novín a televízie, ale aj internetu, ktorý poskytuje takmer neobmedzený priestor napr. na zverejnenie dokumentačného fotografického a video materiálu.